

Sommerfugle i de danske Grænseegne i Sønderjylland.

Af

J. G. Worm Hansen.

Med Støtte af Japetus Steenstrups Legat foretog jeg i første Halvdel af August Maaned 1933 en Rejse til de danske Grænseegne i Sønderjylland for at se paa Insektfaunaen og samle Materiale til Zoologisk Museum i København.

Ca. 1 Mil Nordvest for Padborg, paa Frøslev Mark, fik jeg et udmærket Kvarter hos Overgendarm Emil Jørgensen, og herfra foretog jeg daglig Ekskursioner i den nærmeste Omegn: Frøslev Mose, paa Lyngmarkerne og i Frøslev Plantage. Jeg boede nogle Hundrede Meter fra Mosen, og lige udenfor min Dør var et gammelt Egekrat af Areal vel det dobbelte af Kongens Nytorv. I og ved dette Egekrat gjorde jeg mine bedste Fund. I Krattets Lysninger og Udkanter herskede et rigt Insektliv, og Stedet egnede sig fortrinligt til Sukkerlokning. Her tog jeg i Løbet af de første Aftener 9 Stkr. af den for Faunaen nye Art: *Hadena funerea* Hein. I Krattet fandtes en Del Bævreasp, som ved Bankning gav nogle specielle Arter (*Plastenis subtusa*, *Epi-one parallelaria* m. fl.); Aspen var forøvrigt stærkt angrebet af Træbukken *Saperda carcharias*, der da ogsaa stadig viste sig i Paraplyen under Bankningen. I Mosen og paa Lyngmarkerne fløj *Papilio machaon* — endda ret almindeligt — i 2. Kuld.

Jeg tilbragte 14 Dage ved Frøslev — med enkelte Ture til Krusaa, Kollund og Rinkenæs. Den 15. og 16. August tog jeg til Løgumkloster med Draved Skov som Maal; desværre blev Vejret paa det Tidspunkt meget ugunstigt, og Sukkerlokningen i Draved Skov glippede fuldstændigt. Mine bedste Fund paa denne Lokalitet var fuldvoksne Larver af *Stauropus fagi* og *Nola confusalis*, begge paa Eg, samt en Del Ekspl. af Cikaden *Leppyronia coleoprata* L.

Under mit Ophold i Grænseegnene ydede Lærer H. A. Jensen fra Over Jerstal mig fortrinlig Bistand ved sit indgaaende Kendskab til Egnen og dens Befolkning.

Jeg samlede Insekter af alle Ordener, og Resultatet af de 16 Dages Arbejde blev ca. 550 Arter i ca. 2300 Individuer. Af Storsommerfugle fandtes de i det følgende opførte 142 Arter; hvor intet andet er anført er Lokaliteten Frøslev Mose eller dens nærmeste Omegn, navnlig Egekrattet. I Fortegnelsen er Arterne ordnet efter A. Kløcker's "Sommerfugle" i "Danmarks Fauna".

Papilio machaon L. Imago — 2. Kuld — fløj ret alm. i og i Nærheden af Mosen; jeg tog et smukt Stykke ved Egekrattet den 12. August. Fuldvoksne Larver i Antal paa Svovlrod i Mosen.

Pieris brassicae L.

P. rapae L. Kun 3 Stkr.

P. napi L.

Gonepteryx rhamni L. Alm.

Pyrameis atalanta L. Ved Sophiendal (H. A. Jensen).

P. cardui L.

Vanessa io L. Alm.

V. urticae L. Krusaa, Padborg. Saas ikke ved Frøslev Mose, hvor jeg heller ikke fandt Foderplanten, *Urtica dioeca*.

Argynnis selene Schiff. Hyppig i Mosen (2. Kuld).

A. lathonia L.

A. aglaja L.

A. paphia L. Frøslev Plantage.

Satyrus semele L.

Pararge megaera L.

Epinephele jurthina L.

Coenonympha pamphilus L.

Chrysophanus phlaeas L.

Lycaena icarus Rott.

Adopaea thummas Hfn. Alm. i de første Dage af August.

Augiades comma L. Denne Art, som, i hvert Fald paa Sjælland, synes at være blevet en Sjældenhed, var meget hyppig omkring Egekrattet og paa Markerne.

Smerinthus populi L. Smaa Larver paa Asp.

S. ocellata L. Smaa Larver paa Graapil.

Sphinx pinastri L. En Larve nær Forpupning i Frøslev Plantage den 4. August; den blev Puppe et Par Dage efter, og jeg venter at klække Sommerfuglen.

Deilephila galii Rott. Larven hyppig fra ganske smaa til fuldvoksne saavel paa Gederams som paa Snerre. Enkelte sygelige, voksne Larver var helt sorte med røde Pletter. Af en af de hjembragte Pupper fremkom Imago den 25. September.

D. elpenor L. En Larve paa Gederams.

D. porcellus L. En Larve paa Snerre.

Stauropus fagi L. En Larve paa Eg i Draved Skov den 16. August. At Larven manglede et af de lange Thoraxben generede tilsyneladende ikke. Den forpuppede sig 14 Dage efter.

Notodonta ziczac L. Larve paa Asp.

N. dromedarius L. Larver paa Birk i Draved Skov.

Lophopteryx camelina L. Smaa til halvvoksne Larver hyppig paa Eg i Egekrattet. En Hun af 2. Kuld den 3. August.

Pterostoma palpina L. Larve paa Asp.

Phalera bucephala L. Larver paa Eg.

Orgyia antiqua L. Voksne Larver paa Eg.

Dasychira fascelina L. Spæd Larve paa Lyng.

D. pudibunda L. Larver. Draved.

Malacosoma neustria L. Images udbanket af Eg.

Macrothylacia rubi L. Larven hyppig; næstsidste Hudskifte.

Cosmotriche potatoria L. Smaa Larver kættet i Mosen.

Saturnia pavonia L. Fuldvoksne Larver d. 4. August nær Frøslev Polde.

Drepana curvatula Bkh. Draved Skov.

Cilix glaucata Sc. Imago ved Egekrattet.

Demas coryli L. Draved. Larver.

Acronycta megacephala F. Spæd Larve paa Asp.

A. tridens Schiff. Frisk Expl., en meget stor Hun, paa Sukkerlokning d. 8. Aug. (2. Kuld). En fuldvoksen Larve.

A. menyanthidis View. Fuldvoksne Larver af og til i Lyn-gen. 2 Images paa Sukkerlokning (2. Kuld).

A. rumicis L. Sukkerlokning (2. Kuld).

Agrotis pronuba L.

A. comes Hb.

A. baja F. Meget hyppig; særlig forekom graa Ekspl. (ab. *grisea* Tutt).

A. xanthographa F.

A. umbrosa Hb.

A. rubi View. Friske Expl. (2. Kuld).

A. dahlia Hb. Meget hyppig.

A. plecta L. (2. Kuld).

A. nigricans L. Løgumskloster.

A. tritici L.

- A. occulta* L.
Epineuronia popularis F. Løgumkloster (H. A. Jensen).
Mamestra brassicae L. Dødt Eksp. i Hus.
M. dissimilis Knoch.
M. pisi L. Smaa Larver.
M. trifolii Rott. 2. Kuld; undertiden sværmende om Dagen i Lyngen.
- Dianthoecia cucubali* Fuessl. Paa Sukkerlokning. 2. Kuld.
Bombycia viminalis F. I Antal paa Sukkerlokning. Jeg tog 11 Stkr., men saa flere; Dyret var ret sky.
Apamea testacea Hb.
Celaena haworthii Curt. Et Stk. paa Sukkerlokning.
C. matura Hufn. I Antal.
Hadena literosa Hw.
H. latruncula Hb.
H. bicoloria Vill.
H. porphyrea Esp. Smukke, friske Eksp. paa Sukkerlokning fra 12. August.
H. furva Hb. I Antal.
H. monoglypha Hufn.
H. monoglypha ab. *infuscata* Buchan.-White. Et Stk.
H. lateritia Hufn.
H. secalis L.
H. funerea Hein. Ny for Danmarks Fauna. Arten anføres af Spuler kun fra faa og spredte Lokaliteter i Europa (Hamburg, Hannover, Holland; Gardasøen, Krain, Nordbosnien) og Østasien (Ussuri, Kina, Korea, Japan). Fra 2. til 9. Aug. tog jeg 9 Stkr. paa Sukkerlokning i Egekrattet ved Frøslev, men kun et enkelt Stk., taget den 3. Aug., var frisk; alle de andre var affløjne. Arten skal sikkert helst tages i Juli.
- Trachea atriplicis* L. Fuldvoksen Larve ved Frøslev By den 4. Aug. paa Polygonum.
Euplexia lucipara L.
Naenia typica L.
Helotropha leucostigma Hb.
Hydroecia nictitans Bkh. 4 Eksp. paa Sukkerlokning.
H. crinanensis Burrows & Pierce. Ligeledes, 3 Eksp.
H. paludis Tutt. Ligeledes, 3 Eksp.
H. lucens Fr. Saavel paa Sukkerlokning som udbanket af Buske; den hyppigste af de 4 Arter¹⁾.

1) Ingeniør Niels L. Wolff har venligst gennemgaaet mit hjembragte Materiale af de nævnte 4 *Hydroecia*-Arter og bestemt dem ved Genital-Undersøgelser.

- H. micacea* Esp. Løgumkloster.
Tapinostola hellmani Ev. Flere Ekspl. paa Sukkerlokning.
Leucania impura Hb.
Caradrina quadripunctata F.
Amphipyra tragopogonis L.
Calymnia trapezina L.
Plastenis subtusa F. To Stkr. udbanket af Buske; ikke paa Sukkerlokning.
Cucullia asteris Schiff. Larven hyppig paa Gyldenris.
C. umbratica L. Larve paa Leontodon.
Anarta myrtili L. Larven alm. paa Lyng.
Pyrthia umbra Hfn. Smaa Larver paa Krageklo.
Scoliopteryx libatrix L.
Plusia gamma L. Draved.
Euclidia mi Cl. Larven meget hyppig i alle Hudskifter.
E. glyphica L. En frisk Imago ved Krusaa den 11. Aug. (2. Kuld?). Eksemplaret er mørkt farvet med noget udflydende Tegninger: ab. *suffusa*.
Catocala nupta L.
Cymatophora or F. Smaa Larver paa Asp.
Thalera lactearia L. Larven hyppig paa Eg.
Acidalia ornata Sc.
Ephyra punctaria ab. *foliata* Fuchs. I Egekrattet, udbanket af Eg.
Timandra amata L. Imago hyppig.
Lythria purpuraria L. Larver i forskellige Hudskifter paa Rumex; Imago af og til.
Ortholitha limitata Sc.
Mesotype virgata Rott. Imago ved Egekrattet den 12. Aug. En mærkelig Lokalitet for Arten, der ellers holder til paa Strandenge.
Lygris testata L.
Larentia ocellata L.
L. bicolorata Hfn. Draved Skov.
L. didymata L. Et enkelt Stk. siddende paa dansk Grænsepæl Nr. 91.
L. spadicearia Schiff.
L. vittata Bkh. Draved Skov.
L. sociata Bkh.
L. bilineata L.
L. sordidata F.
Tephroclystia nanata Hb. I Antal, sværmende i Lyngen mod Aften.

- T. callunae* Spr. Larver paa Lyng.
Abraxas grossulariata L. Løgumkloster.
A. marginata L. Enkelte affløjne Imagines; Larven alm.
 paa Asp.
Deilinia pusaria L.
D. exanthemata Sc.
Ennomos erosaria Hb. Larve paa Eg.
Odontoptera bidentata Cl. Halvvoksne Larver paa Eg.
Eurymene dolabraria L. Fuldvoksne Larver paa Eg.
Epione parallelaria Schiff. Flere Ekspl., deraf en Hun, paa
 og udbanket af Asp.
Amphidasis betularia L. Halvvoksne Larver paa Eg.
Ematurga atomaria L. Saavel Larver som Imagines.
Nola confusalis H. S. Larven paa Eg i Draved Skov d.
 16. August.
Hylophila prasinana L. Halvvoksne Larver paa Eg.
Spilosoma lubricipeda Esp. Larve ved Krusaa.
S. menthastri Esp. Larve ved Løgumkloster.
S. urticae Esp. Larver ved Røde Kro.
Phragmatobia fuliginosa L.
Arctia caja L. Spæde Larver.
Gnophria rubricollis L. Smaa Larver.
Lithosia lurideola Zinck. I Antal paa Sukkerlokning.
Zygaena (?*lonicerae* Scheven.). Tomme, afblegede Kokoner
 paa Lyng.
Cochlidion limacodes Hufn. Larver i Antal, i forskellige
 Hudskifter, paa Eg.
Fumea casta Pall. Larve.
Hepialus sylvinus L. Løgumkloster.
 København, 1. September 1933.
-